

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **L. L.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem nám. I.P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2008, č.j. OAM-367/LE-PA03-PA03-2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně, ze dne 27. 3. 2009, č. j. 56 Az 107/2008 – 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 3. 7. 2008, č.j. OAM-367/LE-PA03-PA03-2008. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu byla zamítnuta žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“). [Pozn. soudu: S účinností od 1. 9. 2006 byl v zákoně o azylu termín „azyl“ nahrazen pojmem „mezinárodní ochrana“ a institut „překážky vycestování“ podle § 91 zákona o azylu nahrazen tzv. „doplňkovou ochranou“ podle § 14a zákona o azylu.]

V odůvodnění svého rozhodnutí Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žalovaný ve věci provedl dostatečné prokazování, když jeho rozsah byl určen skutečnostmi tvrzenými žalobcem. V postupu žalovaného neshledal soud žádné pochybení. Žalovaný své rozhodnutí podle krajského soudu dostatečně srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil a zabýval se všemi rozhodnými skutečnostmi. Ze správního spisu krajský soud mj. zjistil, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 30. 6. 2008, a to poté, co byl zadržen cizineckou policií a bylo mu dne 24. 6. 2008 uloženo správní vyhoštění na dobu 3 let. Žalobce přicestoval do České republiky dne 2. 7. 2004 nelegálně, do svého zadržení při kontrole dokladů dne 24. 6. 2008 zde pobýval neoprávněně bez víza. Krajský soud konstatoval, že v dané věci je zřejmé, že žalobce si byl vědom možnosti požádat o mezinárodní ochranu a nikdo mu v tom nebránil. Ztotožnil se se závěry žalovaného, že pokud žalobce požádal o mezinárodní ochranu až po svém zadržení, nelze se zabývat hodnocením, zda žalobcem tvrzené problémy byly pronásledováním nebo zda v nich lze spatřovat ohrožení vážnou újmou ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud

je dále toho názoru, že na žalobce nelze vztáhnout zásadu non-refoulement. Soud má zato, že žalobce se svým přístupem zcela vyloučil z možnosti, aby na něho jako na uprchlíka mohlo být pohlíženo. Pokud by svou vlast skutečně opustil z důvodu ohrožení života a osobní svobody, jistě by o mezinárodní ochranu požádal při první možné příležitosti a čtyři roky nečekal na možnost získání víza za pomoci převaděče.

Rozsudek Krajského soudu v Brně napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížností, ve které uplatnil důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítl, že se krajský soud nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Podle názoru stěžovatele žalovaný řádně nezkoumal, zda jsou v jeho případě dány podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu dle § 14 zákona o azylu, tedy podmínky zvláštního zřetele hodné pro to, aby byl žadateli azyl udělen. Stěžovatel je přesvědčen, že se krajský soud nezabýval řádně tím, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona a zda jej správní orgán nevyložil příliš úzce. Stěžovatel má strach z pronásledování, neboť v zemi jeho původu je prosazována politika jednoho dítěte, obává se persekuce a uvěznění z důvodu, že má pět dětí. Svoji situaci považuje za mimořádnou a hodnou zřetele zakládající humanitární důvody, pro které by mu měl být azyl udělen. Stěžovatel rovněž namítl nepřezkoumatelnost napadeného soudního rozhodnutí. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal podané kasační stížnosti odkladný účinek a zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Námitku týkající se neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu považuje žalovaný za nepřijatelnou, neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, ač tak učinit mohl. V řízení před správním orgánem stěžovatel žádné zvláštního zřetele hodné důvody neuváděl. Ze všech okolností případu vyplývá, že stěžovatel svou žádost o udělení mezinárodní ochrany podal účelově.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud

pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Předně Nejvyšší správní soud upozorňuje na tu okolnost, že pokud je žádost o mezinárodní ochranu klasifikována jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 a 2 zákona o azylu, je tím vyloučeno posuzování podmínek udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a do důvodů obsažených v těchto ustanoveních nemohou v řadě případů účinně směřovat ani jednotlivé body následně podané žaloby či kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 – 45, publikovaný pod č. 349/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90, dostupný na www.nssoud.cz, kde zaujal právní názor, že „*správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, přičemž současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o nich vyjadřoval. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení - zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvidaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona zjišťován není, dostává se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona“.* Z výše uvedeného je zřejmé, že žalovaný nebyl povinen ani oprávněn v případě, kdy zamítl žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, zkoumat, zda jsou naplněny podmínky mj. pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Nutno zároveň zdůraznit, že stěžovatel uplatnil námitku vztahující se k neudělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu poprvé až v podané kasační stížnosti, tedy nikoliv v řízení před krajským soudem, jehož rozhodnutí je nyní přezkoumáváno, ačkoliv tak učinit zjevně mohl. Jedná se tak o nepřipustný právní důvod dle § 104 odst. 4 s. ř. s., jímž se Nejvyšší správní soud není povinen zabývat.

Otázkou zjišťování skutkového stavu správním orgánem v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 a 2 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud již dostatečně věcně zabýval v řadě svých rozhodnutích, uvést lze rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikovaný pod č. 181/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 – 48, dostupný na www.nssoud.cz. S posouzením žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, byla-li podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, se pak Nejvyšší správní soud vypořádal jmenovitě v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, dále v rozsudku ze dne 31. 10. 2006, č. j. 4 Azs 55/2006 - 77, nebo v rozsudku ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 – 36, všechny dostupné na www.nssoud.cz.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že obavy stěžovatele z pronásledování ve vlasti z důvodu prosazování politiky jednoho dítěte nelze podřadit pod žádný ze zákonem uznaných důvodů udělení azylu dle § 12 odst. 1 a 2 zákona o azylu. K této problematice se již přímo vyjádřila i judikatura správních soudů, když Krajský soud v Hradci Králové v rozhodnutí ze dne 11. 10. 2005, č. j. 30 Az 24/2005 – 29, vyslovil, že „*Tzv. politika jednoho dítěte prosazovaná v Číně s cílem omezit populační růst, včetně opatření s tím spojených (ekonomická sankce, přesvědčování o potřebě sterilizace), není důvodem k udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“.

Námitka stěžovatele, spočívající v tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., je taktéž nedůvodná. Kdy je rozhodnutí krajského soudu

nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů Nejvyšší správní soud judikoval např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS.; dále lze k této problematice odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2006, č. j. 3 Azs 23/2006 – 40, www.nssoud.cz. Nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí pro nesrozumitelnost nato Nejvyšší správní soud vymezil např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130, publikovaném pod č. 244/2004 Sb. NSS.

Se zřetelem ke shora uvedeném dospěl Nejvyšší správní soud v souladu s právním názorem krajského soudu k totožnému závěru, že z postupu stěžovatele je zcela patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť podle § 32 odst. 5 zákona o azylu, ve znění účinném ode dne 13. 10. 2005, má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ve věci azylu odkladný účinek *ex lege*.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu